

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de özellikle hububat hasadının ardından birçok ilde tekrarlanan anız yangınları, tarım toprakları, biyolojik çeşitlilik, halk sağlığı ve iklim açısından önemli riskler oluşturmaktadır. Anız yakılması, toprağın organik madde içeriğini azaltmakta, verimliliği sağlayan mikroorganizmaların ve faydalı canlıların yok olmasına neden olmakta, erozyon riskini artırmakta ve uzun vadede tarımsal üretim kapasitesini olumsuz etkilemektedir. Aynı zamanda kuşlar, böcekler ve diğer canlı türleri açısından yaşam alanlarının tahrip olmasına yol açmakta, ortaya çıkan yoğun duman ise hava kalitesini olumsuz etkileyerek halk sağlığı açısından ciddi riskler yaratmaktadır. Kuraklık, aşırı sıcaklıklar ve iklim krizinin etkilerinin giderek ağırlaştığı günümüzde küçük çaplı yangınlar dahi geniş alanlara yayılabilmekte, tarım arazileri, meralar, ormanlık alanlar ve yerleşim yerleri açısından ciddi tehlikeler oluşturmaktadır. Bu nedenle anız yangınları yalnızca çevresel bir sorun değil, aynı zamanda tarımsal üretim, gıda güvenliği ve kırsal yaşamın sürdürülebilirliği açısından da önem taşımaktadır.

Anız yangınlarıyla mücadelede denetim ve yaptırımlar önemli olmakla birlikte, sorunun yalnızca cezai tedbirlerle çözülemeyeceği açıktır. Hasat sonrasında ikinci ürün ekimine kısa sürede geçmek isteyen üreticiler açısından anız yakmak çoğu zaman en düşük maliyetli ve en hızlı yöntem olarak görülmektedir. Sap parçalama, doğrudan ekim, malçlama ve koruyucu tarım uygulamaları ise ilave ekipman, mazot ve işçilik maliyetleri gerektirmektedir. Artan üretim maliyetleri, ekipman yetersizliği ve kamusal destek mekanizmalarının sınırlılığı, birçok küçük üreticinin alternatif yöntemlere erişimini zorlaştırmaktadır. Bunun yanında bazı üreticiler arasında anız yakmanın zararlıları yok ettiği ve toprağı yeni ekime hazırladığı yönünde yaygın bir kanaat bulunmasına karşın, bilimsel çalışmalar bunun aksine toprağın organik yapısına zarar verdiğini, faydalı canlıları yok ettiğini ve uzun vadede verim kayıplarına yol açtığını ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla mesele yalnızca anız yakanların cezalandırılması değil, üreticilerin neden toprağı zarar veren bir yönetime yönelmek zorunda kaldıklarının ortaya konulması ve alternatif üretim yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik destek mekanizmalarının güçlendirilmesidir. Toprağın korunması yalnızca çevrenin korunması açısından değil, gıda güvenliğinin sağlanması ve tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından da stratejik öneme sahiptir.

Bu bağlamda;

- 1- Son beş yıl içerisinde Türkiye genelinde kaç anız yangını meydana gelmiştir? Bu yangınların yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
- 2- Aynı dönemde anız yangınları nedeniyle kaç hektar tarım arazisi zarar görmüştür?
- 3- Son beş yılda anız yakılması nedeniyle kaç kişi veya işletme hakkında idari işlem uygulanmış, toplam ne kadar idari para cezası kesilmiştir?
- 4- Bakanlığınız tarafından anız yangınlarının önlenmesine yönelik yürütülen eğitim, bilinçlendirme, yayım ve denetim faaliyetleri nelerdir? Son beş yılda bu faaliyetlerden kaç üretici yararlanmıştır?
- 5- Son beş yıl içerisinde sap parçalama makinesi, doğrudan ekim mibzeri, malçlama ekipmanları ve koruyucu tarım uygulamalarına yönelik kaç üreticiye destek sağlanmıştır? Desteklerin illere göre dağılımı ve toplam tutarı nedir?
- 6- Küçük üreticilerin söz konusu ekipmanlara erişimini kolaylaştırmak amacıyla kooperatifler, üretici birlikleri veya kamu kurumları aracılığıyla ortak makine kullanımına yönelik yürütülen programlar bulunmakta mıdır?
- 7- Anız yakmadan üretim yapan çiftçilere yönelik özel bir teşvik veya destek programı bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise kapsamı nedir?
- 8- Son beş yıl içerisinde anız yakılması nedeniyle tarımsal desteklerden mahrum bırakılan veya destek kesintisi uygulanan üretici sayısı kaçtır? Bu uygulamanın anız yangınlarının önlenmesine etkisine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
- 9- Bakanlığınız tarafından anız yakmanın toprak verimliliği, biyolojik çeşitlilik, sera gazı salımları ve halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yürütülen bilimsel çalışmalar veya hazırlanmış raporlar bulunmakta mıdır?
- 10- İklim krizi, kuraklık ve artan sıcaklıklar dikkate alındığında, anız yangınlarına karşı ulusal ölçekte özel bir eylem planı hazırlanmasına yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 11- Toprağın korunmasını esas alan agroekolojik üretim yöntemleri, doğrudan ekim ve koruyucu tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla yeni destek programları, makine parkları veya kooperatif temelli ortak kullanım modellerinin oluşturulmasına yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?